

BIOMEDICINSK ANALYTIKER

Cecilia Rolandsson, enhetschef vid avdelningen för klinisk patologi på Centralsjukhuset i Karlstad

Avdelningen för klinisk patologi på Centralsjukhuset i Karlstad har utsetts till Årets vägvisare. De har lyckats med bedriften att halvera svarstiderna för vävnadsprover, som är en viktig del i utredningen av bland annat tumörsjukdomar.

Stämningen på labbet är god och inställningen är att stötta och hjälpa varandra. Det är en av pusselbitarna bakom framgångarna.

På bara några år har man kortat svarstiderna från drygt tjugo till runt tio dagar.

– Vi har tappat lite fart nu efter flera nyanställningar, men vi jobbar för att komma tillbaka och snabba på processen ytterligare, säger enhetschef Cecilia Rolandsson, som är biomedicinsk analytiker i botten.

Det handlar om ständiga förbättringar och att finslipa hela kedjan från att en remiss kommer in till att ett provresultat kan ges.

Hur har ni lyckas med detta?

– Vi har testat oss fram genom att änd-

ra scheman och rutiner i produktionen. En viktig del har varit uppföljning för att kunna hitta flaskhalsar och bli effektivare.

FLER TESTER

Och det kommer att behövas ännu mer av det. Fram till 2030 räknar hon med att antalet prov som ska analyseras kommer att fördubblas. Under de senaste fem åren har inflödet ökat med runt 40 procent.

– Antalet remisser ökar bara marginellt, men fler vävnadsprov tas på olika ställen i till exempel tarmen där varje prov ska prepareras och läggas på glas innan det kan analyseras i mikroskop.

Dessutom kan fler tester göras på varje prov, som till exempel immunanalyser, vilket gör att varje provsvar blir mer komplext.

– Utmaningen är att få flödet att fungera, så att inga köer uppstår under processen, allt från inregistreringen på labb till läkarnas bedömning och att sekreterarna sätter utlåtandet på pränt.

Provsvaret skickas till beställaren på något av Värmlands sjukhus eller vårdcentraler.

POSITIV KULTUR

Även i fikarummet är stämningen god, där också läkarna deltar.

– Jag sporras av att få bättre flöden, så vi blir mer effektiva, säger en kollega.

En annan uttrycker att det råder en positiv kultur där alla gör sitt bästa hela tiden.

– Vi bryr oss om varandra och Cecilia Rolandsson har ett driv som smittar av sig.

Delaktighet är ännu en nyckel. Varje morgon har de biomedicinska analytikerna ett kort avstämningsmöte plus ett lite längre veckomöte. En gång i månaden möts man på tvären med alla yrkesgrupper som jobbar på klinisk patologi.

Hur klarar ni rekryteringen?

– Hittills har det gått bra, men vi börjar känna av bristen. Att utbildningen till biomedicinsk analytiker på Karlstad universitet har lagts ner bidrar till det. sköter han sin egen skog hemma i Lysvik.

– Det är skönt att ta i med kroppen. Där gör jag allt utom slutavverkning. Skogsvården ger avkastning på sikt till glädje för barn och barnbarn. Det motiverar mig.

Skalpell

Biomedicinska analytiker som har skaffat sig extra kompetens gör en del av patologernas jobb, som att skära ut större vävnadsprover, från till exempel hela tarmar.

Medarbetarna

Är guld värda för att klara de utmaningar som labbet står inför. En ökande volym av prover ställer nya krav. Delaktighet, tydliga krav, laganda och god stämning bidrar till en positiv kultur. Runt fyrtio personer jobbar på avdelningen. Dessa är biomedicinska analytiker, cytodiagnostiker, läkare, vårdadministratörer och obduktionstekniker.

Samråd

Många gånger är det svåra bedömningar i utredningen av bland annat tumörsjukdomar. Vid ett cancerbesked är det av största vikt att så verkligen är fallet. I samråd mellan olika kompetenser har man ronder inför viktiga beslut. Just den här gången visade det sig att förändringen av gallblåsan inte berodde på cancer. I stället var den inflammerad.

Kassett

Proverna läggs i små kassetter som numreras och identifieras så att inga prover förväxlas. Därefter sker dehydreringen, vatten dras ut, vilket tar mellan en och två timmar för biopsier. Efter en översyn av rutinerna kan flera omgångar göras under en dag, vilket snabbar på processen.

Objektglas

Provet bäddas in i paraffin, snittas och läggs på objektglas innan det färgas. Cellkärnan och cytoplasman färgas för att kunna se eventuella förändringar i mikroskop. Patologerna gör de bedömningarna för alla sjukdomar i vävnader, medan cytodiagnostiker screenar cellprover från livmoderhalsen.

Pris

Utmärkelsen Årets vägvisare från

Landstinget i Värmland gav den här kristallen och 60 000 kronor, som kommer att användas till personalens kompetensutveckling under trevliga former. Tanken med priset är att uppmuntra till förbättringsarbete som kommer patienterna till nytta.

Cell- och vävnadsprov

Proverna kommer från sjukhus och vårdcentraler i hela Värmland. Biopsier och större vävnader från tarm, hud, prostata, bukspottkörtel, gallblåsa och andra organ analyseras med avseende på olika sjukdomar, främst cancer. Papillomvirus, hpv, som orsakar livmoderhalscancer analyseras av cytodiagnostiker i mikroskop.

